

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/89/2023
Identifikačné číslo spisu:	6120317226
Dátum vydania rozhodnutia:	28.08.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6120317226.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zast. Remedium Legal, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovaným 1/ W. B., narodenému Q., D., 2/ M. B., narodenej Q., D., obaja zast. JUDr. Peter Váchan, advokát s. r. o., Žilina, Pavla Mudroňa 1191/5, IČO: 47 445 092, o zaplatenie 1.228,77 eur s prísl., pôvodne vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 2Csp/51/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 14. decembra 2022 sp. zn. 2CoCsp/2/2022, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 14. decembra 2022 sp. zn. 2CoCsp/2/2022 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 21. júla 2021 č. k. 2Csp/51/2020-205 výrokom I. žalobu zamietol; výrokom II. žalobcu zaviazal nahradiť žalovaným 1/ a 2/ trovy konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

1.1. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že vychádzajúc z obsahu Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretej dňa 21. februára 2008 je možné konštatovať, že v predmetnej úverovej zmluve absentuje rozlíšenie splátok istiny, úrokov a iných poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom k dátumu vzniku zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“ alebo „zákon č. 258/2001 Z. z.“). Zmluva obsahuje len výšku mesačnej splátky bez špecifikácie. Z uvedeného dôvodu preto súd uzavrel, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov. Preto ani platba žalovaných nemala byť započítaná na úhradu úrokov, ale mohla byť v celom rozsahu započítaná iba na úhradu úverovej istiny, t. j. sumy, ktorú žalobca žalovaným reálne poskytol. Vzhľadom na to, že žalovaní zaplatili celkom sumu 16.647,18 eur, bola žaloba v celom rozsahu zamietnutá.

1.2. Ďalší nedostatok v Zmluve, pre ktorý je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov je to, že v zmluve neboli uvedené všetky predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (§ 4 ods. 2 písm. j) ZoSÚ). Podľa názoru súdu táto náležitosť v zmluve absentuje. V zmluve bolo potrebné uviesť všetky predpoklady použité na výpočet RPMN a do kategórie týchto predpokladov je potrebné zaradiť aj matematický výpočet, na základe ktorého veriteľ dospel k určitej výške RPMN. Inak by

spotrebiteľ nemohol preveriť správnosť takéhoto výpočtu RPMN ako jednej z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere umožňujúcej posúdiť výhodnosť zmluvy. Je nemysliteľné od spotrebiteľa očakávať, aby len na základe údajov o ročnej percentuálnej miere nákladov uvedenej v zmluve posúdil správnosť tejto náležitosti zmluvy. Súd prvej inštancie tiež dospel k záveru, že žalobca má vo veci aktívnu legítimáciu.

1.3. Pokiaľ ide o poplatky za správu úveru, tieto súd zamietol ako neprijateľné zmluvné podmienky. Poplatky za správu úveru sú podľa názoru súdu pokryté v zmluve o dojednanom úroku (odplate) za úver. Poplatok za vedenie účtu nemá povahu odplaty za konkrétnu zmluvnú službu poskytovanú bankou, a preto nepredstavuje dojednanie sa ceny. Žalovaným bol poskytnutý úver vo výške 9.958,18 eur, pričom žalovaní jednotlivými splátkami zaplatili celkom sumu 16.647,18 eur a vzhľadom na bezúročnosť poskytnutého úveru zaplatili viac ako mali. Z uvedených dôvodov preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.4. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie v súlade s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom zo 14. decembra 2022 č. k. 2CoCsp/2/2022-242 rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a priznal žalovaným náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Zo spisu vyplýva, že predmetom konania bol nárok uplatnený žalobcom zo zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretej dňa 21. februára 2008. Vzhľadom na tento dátum vzniku zmluvy bolo potrebné existenciu zákonom vyžadovaných náležitostí zmluvy posúdiť podľa ZoSÚ. Zákom č. 258/2001 Z. z., ako vyplýva z prílohy č. 3 k tomuto zákonu, bola do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaná smernica Rady 87/102 EHS z 22. decembra 1986. Predmetná smernica, na rozdiel od smernice 2008/48/ES, na ktorú poukazoval v odvolaní žalobca, nebola harmonizačnou, v jej článku 15 bolo výslovne uvedené, že nezamedzuje členským štátom, aby udržiavali a prijímali prísnejšie ustanovenia k ochrane spotrebiteľov konzistentne s ich záväzkami, ktoré vyplývajú zo zmluvy (do pozornosti rozsudok KS Prešov sp. zn. 9Co/8/2021).

2.2. Zo zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu vzniku zmluvy vyplýva, že Slovenská republika prijala prísnejšie opatrenia, keď medzi náležitosti zmluvy, v dôsledku absencie ktorých je bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, zaradila v § 4 ods. 2 v písm. i), k), údaj o priemernej hodnote RPMN a údaj o výške, počte a termíne splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

2.3. Ak žalobca poukazoval na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-42/15 vychádzajúci zo Smernice 2008/48/ES, išlo o argument nesprávny, keďže rozsudok sa netýkal výkladu smernice, ktorá bola transponovaná zákonom č. 258/2001 Z. z. Žalobca nesprávne k tejto problematike poukazuje na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-42/15, z ktorého vyplýva, s odkazom na článok 10 ods. 2 písm. h) Smernice 2008/48/ES, že zmluva musí uvádzať iba výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa. Ako už bolo uvedené, harmonizačnou smernicou je Smernica 2008/48/ES, ktorá bola do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaná zákonom č. 129/2010 Z. z., ktorý sa na prejednávajúcu vec ale nevzťahoval.

2.4. Otázka členenia splátok spotrebiteľského úveru bola po prvýkrát upravená v ustanovení § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z. z., podľa ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä sumu, počet a termíny splátok istiny, úroku a iných poplatkov; ak je to možné treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov ak veriteľ chce túto možnosť využiť. Vyjadrením slov „sumu, počet a termíny splátky istiny, úroku a iných poplatkov“ mal zákonodarca jednoznačne na mysli rozčlenenie jednotlivých položiek, čo vyplýva z jazykového výkladu zákona. Povinnosť rozčlenenia jednotlivých platieb je podporená tiež vetou za bodkočiarkou, kde zákonodarca uviedol dodatočnú povinnosť pre veriteľa, a to povinnosť uviesť aj súčet týchto platieb ak je to možné. Ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. bolo následne novelizované zákonom č. 568/2007 Z. z. a to tak, že predmetná náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa presunula z písmena a) do písmena i) pričom platilo, že zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úroku a iných poplatkov. Uvedenou novelizáciou zákona sa neupustilo od požiadavky členenia splátok spotrebiteľského úveru, vypustila sa len požiadavka na uvedenie súčtu týchto platieb.

2.5. V prejednávanej veci zmluva, náležitosti ktorej bolo potrebné posúdiť podľa zákona č. 258/2001 Z.

z., neobsahovala zákonom vyžadovanú náležitosť v zmysle špecifikácie jednotlivých splátok úveru ako bolo vyžadované § 4 ods. 2 písm. i), úver bol preto bezúročný a bezpoplatkový.

2.6. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. Dovolateľ namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnych otázok, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu boli vyriešené, a ktoré majú na prejedávanú vec zásadný právny význam, a teda otázky podpisu podania ako nevyhnutnej náležitosti, pričom nižšie uvedené rozhodnutia dovolacieho súdu sa týkajú priamo právneho zástupcu v tomto konaní, kedy súdy dospeli k záveru, že podpis na podaní absentoval, a je nevyhnutné rešpektovať právoplatný platobný rozkaz, keďže nebol riadne napadnutý odporom (ak by aj bol, uplynula lehota na doplnenie neúplného podania). Žalobca má za to, že rozhodnutia sp. zn. 4Ndc/10/2022, 2Ndob/12/2020, 4Ndc/5/2022, 3Cdo/56/2018, 7Cdo/98/2018, 4Cdo/187/2017 sú aplikovateľné aj na toto konanie.

3.2. Podľa názoru žalobcu neboli splnené procesné podmienky pre vydanie (akéhokoľvek) rozhodnutia vo veci zo strany okresného súdu a krajského súdu, a to z dôvodu, že odpor proti platobnému rozkazu nebol podaný oprávnenou osobou. JUDr. Peter Vachan, advokát s. r. o., so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 47 445 092, poveril M. G., nar. Q., aby v jeho mene prijímala, podávala a autorizovala všetky podania v jeho elektronickej schránke bez obmedzenia, najmä na čítanie záznamov na úložisku a vykonávanie zápisov záznamov do úložiska. Žalobca zastáva názor, že ak odpor doručený súdu prvej inštancie bol autorizovaný KEP fyzickej osoby O. G. na základe predloženého poverenia z 20. februára 2018, udeleného v zmysle § 23 ods. 4 Zákona o e-Governmente, nemožno hovoriť o splnení podmienky napísania a podpísania odporu JUDr. Petrom Vachanom, takže ide o podanie bez autorizácie JUDr. Petrom Vachanom, ako advokátom a právnym zástupcom žalovaných.

3.3. Vydaniu napadaného rozhodnutia predchádzalo procesné pochybenie na strane Okresného súdu Banská Bystrica spočívajúce v nepreskúmaní náležitostí podania (odporu). Žalobca zastáva názor, že Okresný súd Banská Bystrica s ohľadom na podaný odpor voči platobnému rozkazu a jeho podpísanie O. G. namiesto JUDr. Petra Vachana, ako právneho zástupcu žalovaných - ktoré neobsahuje náležitosti v zmysle § 125 ods. 2 CSP, nemal prihliadať. Z uvedených dôvodov možno predpokladať, že odporom napadnutý platobný rozkaz by nadobudol právoplatnosť márnym uplynutím lehoty na podanie odporu v zmysle § 268 písm. a) CSP. Nadobudnutie právoplatnosti platobného rozkazu by zakladalo prekážku rei iudicatae, a preto by už nemohlo byť rozhodnuté tak, ako súd prvej inštancie rozhodol vo výroku napadnutého rozsudku.

3.4. Na základe uvedeného jednotlivo i súhrnne možno zhrnúť, že ak v danom prípade odpor proti platobnému rozkazu došiel upomínaciemu súdu z elektronickej schránky právneho zástupcu žalovaného, t. j. obchodnej spoločnosti JUDr. Peter Vachan, advokát s. r. o., ale opatrený bol kvalifikovaným elektronickým podpisom M. G. na základe poverenia udeleného podľa § 23 ods. 4 zákona č. 305/2013 Z. z., potom nemožno hovoriť o splnení podmienky napísania a podpísania odporu právnym zástupcom žalovaného, t. j. obchodnou spoločnosťou JUDr. Peter Vachan, advokát s. r. o., ale jedná sa o podanie bez autorizácie uvedeným právnym zástupcom.

3.5. Následkom uvedenej procesnej situácie je stav, keď odpor žalovaného proti platobnému rozkazu neobsahoval obligatórnu náležitosť podpisu, pričom z obsahu spisového materiálu nevyplýva, že by žalovaný uvedenú vadu postupom podľa § 125 ods. 2 CSP odstránil.

3.6. Dovolateľ zároveň ako otázku podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedol otázku, či zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pri ktorej sa mal odkloniť od rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/146/2017.

3.7. Vo vzťahu k výške, počtu a termínom splátok istiny, úrokov a iných poplatkov sa žalobca v tejto otázke plne pridržiava svojich doterajších vyjadrení a opätovne poukazuje v tejto súvislosti na Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, ktorá bola transponovaná do nášho právneho poriadku práve ZoSÚ, kde podľa čl. 10 ods. 2 písm. h) smernice „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia.“

3.8. Dňa 12. októbra 2017 pribudol vo veci (ne)možnosti eurokonformného výkladu zákona č.

129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v otázke členenia splátok spotrebiteľského úveru na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov podstatný právny argument. Národná rada Slovenskej republiky totiž dňa 12. októbra 2017 prijala zákon č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorým s účinnosťou od 1. mája 2018 upustila od požiadavky členenia splátok spotrebiteľského úveru na splátky istiny, úrokov a iných poplatkov. Vyššie uvedenú zmenu zákonodarca odôvodnil skutočnosťou, že bez takejto zmeny by bol zákon v rozpore so smernicou a tiež dôvodom, že týmto krokom zákonodarca napráva skutočnosť, že Slovenská republika pri implementácii smernice išla, napriek požiadavke tzv. úplnej harmonizácie, nad rámec podmienok stanovených smernicou.

3.9. Žalobca s ohľadom na odôvodnenie súdu v tejto súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že v obdobnej veci rozhodoval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý k predmetnému ustanoveniu zaujal právny názor v uznesení z 22. februára 2018 sp. zn. 3Cdo/146/2017, 3Cdo/56/2018, 7Cdo/98/2018, 4Cdo/187/2017.

3.10. Na základe uvedeného tak zákonodarca reflektoval na nejednotnosť súdneho výkladu uvedeného ustanovenia, ktorý predmetné ustanovenie s účinnosťou od 1. mája 2018 novelizoval, pričom výkladovo problematický pojem „splátka istiny, úrokov a iných poplatkov“ nahradil pojmom „splátka“, na základe čoho už nie je možné dospieť k takému súdnemu výkladu, aký uviedol krajský súd v napadnutom rozhodnutí, a to bez ohľadu na to, že Zmluva bola uzavretá v zmysle ZoSÚ, alebo zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Žalobca je preto názoru, že súd posúdil náležitosti Zmluvy v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i) ZoSÚ v priamom rozpore s rozhodnutiami Súdneho dvora Európskej únie a ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Odvolací súd preto podľa názoru žalobcu vec nesprávne právne posúdil, ak uzavrel, že splnenie náležitosti uvedenia výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov v zmluve o spotrebiteľskom úvere je podmienené tým, aby bolo zo Zmluvy zrejmé, aká konkrétna časť splátky pripadá na istinu, aká na úrok a aká na poplatky. Takýto súdny výklad uvedeného ustanovenia je prekonaný aktuálnou rozhodovacou praxou Súdneho dvora Európskej únie a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

3.11. Dovolateľ žiada, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu a rozsudok okresného súdu v celom rozsahu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, alebo aby dovolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a prizná žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v rozsahu 100 %.

4. Žalovaní 1/ a 2/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhli, aby dovolací súd zamietol dovolanie v zmysle § 448 CSP ako nedôvodné a priznal žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok (nie „ďalšie odvolanie“) a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (pozri napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Pokiaľ zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

8. V podanom dovolaní dovolateľ uplatnil dovolacie dôvody v zmysle § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pričom vec prejednávajúci senát považoval v danom spore za opodstatnené dať prednosť vecnému prieskumu napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP pred procesným prieskumom v zmysle § 420 písm. f) CSP (pozri obdobne rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/28/2017, 4Cdo/198/2019, 4Cdo/200/2019, 4Cdo/36/2020, 5Cdo/224/2021, 7Cdo/82/2023).

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. V zmysle § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa § 432 ods. 2 CSP sa dovolací dôvod vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

11. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

12. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn. dovolacieho súdu) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

13. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

14. V prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. a) až c) § 421 ods. 1 CSP).

14.1. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP. V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad sp. zn. 1Cdo/126/2017, 2Cdo/225/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/89/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/73/2017).

15. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. V prípade absencie náležitého vymedzenia právnej otázky najvyšší súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili/neriešili prvoinštančný a odvolací súd.

16. Samo tvrdenie dovolateľa o prípustnosti dovolania a jeho dôvodnosti, že odvolací súd sa riešením určitej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ešte nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP; relevantným je až zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom tvrdenému odklonu skutočne došlo.

17. Dovolací súd sa preto najskôr zaoberá tým, či sú splnené tieto predpoklady prípustnosti dovolania, a to najmä z hľadiska, či žalobca v podanom dovolaní vôbec nastolil právnu otázku, resp. ním nastolená právna otázka je taká otázka, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či je opodstatnená argumentácia dovolateľa o odklone odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

18. Dovolateľ v rámci dovolania uviedol, že odvolací súd sa pri riešení otázky podpisu podania ako nevyhnutnej náležitosti, odklonil od rozhodnutí sp. zn. 4Ndc/10/2022, 2Ndob/12/2020, 4Ndc/5/2022, 3Cdo/56/2018, 7Cdo/98/2018, 4Cdo/187/2017.

19. Vychádzajúc z obsahu spisu a dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd môže len konštatovať, že dovolateľom vyššie formulovanou otázkou sa odvolací súd nezaoberal, ani ju vo svojom rozhodnutí neriešil, preto nejde o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a zároveň pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Napokon, odvolací súd sa touto otázkou ani zaoberať nemohol, pretože dovolateľ ju prvýkrát nastolil až v dovolaní. V tejto časti preto nemožno dovolanie žalobcu považovať za procesne prípustné.

20. Dovolateľ ďalej ako právnu otázku k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP vymedzil otázkou, či zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pri riešení ktorej otázky sa mal odvolací súd odkloniť od rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/146/2017. Tiež poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu v obdobnej veci sp. zn. 3Cdo/56/2018, 7Cdo/98/2018, 4Cdo/187/2017.

20.1. Z obsahu dovolania (§ 124 CSP) bolo zrejmé, že dovolateľ vyčíta odvolaciemu súdu nesprávne právne posúdenie veci v otázke aplikácie ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z. [citované ustanovenie obsahovo zodpovedá neskoršiemu § 9 ods. 2 písm. l), resp. písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z., ktorý zákon nahradil zákon č. 258/2001 Z. z., pozn. dovolacieho súdu], pretože odvolací súd napadnutým rozsudkom učinil nesprávny právny záver o bezúčinnosti a bezpoplatkovosti úveru.

21. Ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu vyjadrujú predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (pozri sp. zn. 3Cdo/6/2017, 6Cdo/21/2017, 7Cdo/101/2018, 5Cdo/22/2019).

22. Otázkou interpretácie ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z., t. j. náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere - výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, už opakovane riešil najvyšší súd vo svojej rozhodovacej činnosti (v rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22. februára 2018, sp. zn. 3Cdo/56/2018 zo 17. apríla 2018, sp. zn. 4Cdo/211/2017 z 23. apríla 2018, sp. zn. 4Cdo/65/2018 z 26. septembra 2018, sp. zn. 5Cdo/132/2017 z 29. októbra 2018, sp. zn. 3Cdo/45/2018 z 22. novembra 2018, sp. zn. 7Cdo/98/2018 z 30. januára 2019, sp. zn. 6Cdo/113/2018 z 30. júla 2019, sp. zn. 7Cdo/112/2019 zo 17. októbra 2019, sp. zn. 1Cdo/171/2018 z 30. októbra 2019, či sp. zn. 5Cdo/22/2019 z 26. novembra 2020). Z obsahu odôvodnenia uvedených rozhodnutí najvyššieho súdu vyplýva, že citované ustanovenie zákona o spotrebiteľských úveroch je potrebné interpretovať tak, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nemusí nevyhnutne obsahovať číselné vyjadrenie každej jednotlivéj zložky anuitnej splátky (t. j. istiny, úrokov a iných poplatkov). Takáto interpretácia uvedeného ustanovenia dovolacím súdom zodpovedá účelu Smernice, právnym záverom uvedeným v rozsudku ESD a tiež účelu samotného ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z. Pokiaľ uvedené ustanovenie hovorí o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné toto ustanovenie eurokonformne vykladať tak, že sa tým veriteľovi neustanovuje povinnosť uviesť v zmluve o spotrebiteľskom úvere vyššie uvedené zákonom vyžadované údaje vo vzťahu ku každej jednotlivéj zložke anuitnej splátky, ale len vo vzťahu k anuitnej splátke ako celku.

23. Právny poriadok Slovenskej republiky považuje zmluvu o spotrebiteľskom úvere za právny úkon, ktorým sa veriteľ (dodávateľ) zaväzuje poskytnúť dlžníkovi (spotrebiteľovi) peňažné prostriedky v jeho prospech do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

24. Podľa § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z. zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

24.1. Podľa § 4 ods. 3 posledná veta zákona č. 258/2001 Z. z., ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúčinný a bez poplatkov.

25. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „Smernica“), ktorej znenie sa premietlo aj do zákonnej úpravy v čl. 10 ods. 2 písm. h) upravuje, že zmluva o úvere zrozumiteľne a

stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia.

25.1. Podľa čl. 10 ods. 2 písm. i) Smernice zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza, v prípade amortizácie istiny na základe zmluvy o úvere s dobou určitou, právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej dĺžky trvania zmluvy o úvere. V tomto ustanovení Smernica vysvetľuje, že amortizačná tabuľka uvádza splátky, ktoré sa majú zaplatiť, a lehoty a podmienky ich úhrady; amortizačná tabuľka obsahuje rozpis každej splátky s uvedením amortizácie istiny, úrokov vypočítaných na základe úrokovej sadzby úveru a prípadne i dodatočné náklady; ak úroková sadzba nie je fixná alebo sa dodatočné náklady podľa zmluvy o úvere môžu zmeniť, amortizačná tabuľka zrozumiteľne a stručne uvádza, že údaje v nej uvedené budú platné len do najbližšej zmeny úrokovej sadzby úveru alebo dodatočných nákladov v súlade so zmluvou o úvere. Článok 10 ods. 3 Smernice k tomu dodáva, že v prípade uplatnenia článku 10 ods. 2 písm. i) Smernice veriteľ sprístupní pre spotrebiteľa výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej dĺžky trvania zmluvy o úvere.

25.2. Smernica ako špecifický prameň práva (norma práva) Európskej únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný smernicou prijatím transpozičných opatrení vo svojom právnom poriadku. Členský štát musí transpozíciu smernice uskutočniť spôsobom plne zodpovedajúcim potrebám jasnosti a určitosti. Na tento účel musia byť ustanovenia smernice vykonané tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná, a aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť. Nakoľko v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice v zásade vylúčený, vnútroštátne súdy musia skúmať, či môžu normu práva Európskej únie transponovanú určitým zákonom vykladať eurokonformne. Tento nepriamy účinok smernice nie je absolútny - eurokonformný výklad zákona nemôže nahradiť výslovné znenie zákona; v opačnom prípade by išlo o výklad contra legem. To však nič nemení na tom, že zásada eurokonformného výkladu vyžaduje, aby sa súdy pri interpretácii vnútroštátneho práva usilovali dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť.

26. Z rozhodnutia ESD C-42/15 z 9. novembra 2016 vyplýva, že: (i) článok 10 ods. 2 písm. h) Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť každej zo splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok (bod 50. rozhodnutia). (ii) článok 10 ods. 2 písm. h) stanovuje, že zmluva o úvere musí uvádzať iba výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia (bod 52. rozhodnutia). (iii) z článku 10 ods. 2 písm. i) Smernice a článku 10 ods. 3 Smernice vyplýva, že iba na žiadosť spotrebiteľa je veriteľ povinný bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy odovzdať mu výpis vo forme amortizačnej tabuľky (bod 53. rozhodnutia), pričom Smernica nestanovuje povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere takýto výpis vo forme amortizačnej tabuľky. (iv) pokiaľ ide o zmluvy patriace do pôsobnosti Smernice, členské štáty by nemali ukladať zmluvným stranám povinnosti, ktoré táto smernica neupravuje, ak táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia v oblasti, do ktorej patria tieto povinnosti (bod 55. rozhodnutia). (v) článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 Smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave (bod 59. rozhodnutia).

27. Eurokonformným výkladom ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z. dospel dovolací súd k záveru, že citované ustanovenie neukladá veriteľom povinnosť, aby v zmluvách uzatváraných podľa zákona č. 258/2001 Z. z. (neskôr č. 129/2010 Z. z.) uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok úveru po častiach (istina, úrok a poplatky). Pokiaľ je teda v ustanovení § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z. uvedené „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, je za použitia eurokonformného výkladu potrebné uvedené ustanovenie vykladať tak, že len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa.

28. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že zákonom č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo k zmene ustanovenia § 9 ods. 2 písm. i) [v znení

účinnom do 20. marca 2016 písm. l) a predtým § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z.] zákona č. 129/2010 Z. z. v tom zmysle, že sa v ňom s účinnosťou od 1. mája 2018 slová „výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ nahrádzajú slovami „výšku, počet, frekvenciu splátok“. V dôvodovej správe k tomuto zákonu sa uvádza, že vypustenie jednotlivých častí splátky zo znenia uvedeného ustanovenia bolo nevyhnutné práve so zreteľom na závery vyjadrené v rozhodnutí ESD, čo len potvrdzuje správnosť vyššie uvedených záverov dovolacieho súdu, týkajúcich sa výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z.

29. Zo spisu dovolací súd zistil, že dňa 21. februára 2008 uzatvorili žalovaní s právnym predchodcom žalobcu zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXX. (č. l. 17 a nasl. spisu). Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 300.000,00 Sk s ročnou úrokovou sadzbou 10,45, RPMN 12,04 %. Celkové náklady dlžníka predstavovali 199.965,90 Sk. Mesačná splátka istiny bola 4.113,00 Sk, dátum prvej splátky 20. marca 2008, počet splátok 120 a dátum poslednej splátky 20. februára 2018.

30. Podľa názoru dovolacieho súdu v danom prípade uzavretá zmluva o splátkovom úvere v bode I. a II. (č. l. 17 a nasl. spisu) primeraným spôsobom určovala výšku úveru, dátum prvej splátky, dátum poslednej splátky, termín splatnosti splátky, úrokovú sadzbu, anuitnú splátku, úhradu výdavkov - celkových nákladov dlžníka a dátum uzatvorenia zmluvy.

31. Pokiaľ ide o posúdenie správnosti záveru odvolacieho súdu, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny a úrokov, a preto je potrebné úver na jej základe poskytnutý považovať za úver bezúročný a bez poplatkov, tak je potrebné uviesť, že eurokonformný výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z. umožňuje dospieť k záveru, že toto ustanovenie nevyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala presné vymedzenie vnútornej skladby jednotlivých splátok, to znamená určenie, aká časť každej jednotlivéj splátky sa použije na splátku istiny a aká jej časť spláca bežné úroky a poplatky. Účelom predmetného ustanovenia nebolo to, aby mal spotrebiteľ už pri uzatvorení zmluvy k dispozícii v číselnom vyjadrení informáciu, aká časť bude v tej-ktorej anuitnej splátke (výška ktorej je konštantná) pripadať na istinu, aká na úrok za poskytnutie úveru a aká na iné platby (poplatky). V uvedenej súvislosti dovolací súd uvádza, že aj podľa záverov uvedených v predmetnom rozhodnutí ESD, zmluva o úvere uzatvorená na dobu určitú, stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie istiny (viď bod 53. rozhodnutia). Podrobné informácie o vnútornej skladbe anuitnej splátky podáva veriteľ na žiadosť spotrebiteľa, a to bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy a vo forme amortizačnej tabuľky (bod 53. rozhodnutia).

32. Napokon dovolací súd upriamuje pozornosť aj na rozhodnutie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 28. marca 2023 sp. zn. 1VCdo/4/2022, v ktorom vyjadrený právny názor je pre senáty najvyššieho súdu záväzný (§ 48 ods. 3 CSP).

32.1. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1VCdo/4/2022 vyslovil právny názor, že podľa § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej-ktorej anuitnej splátky (istina, úroky a poplatky).

33. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd môže len konštatovať opodstatnenosť námietky dovolateľa, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení otázky aplikácie § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z., a tým vyhodnotenia zákonných obsahových náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako podkladu pre záver o tom, či poskytnutý spotrebiteľský úver je alebo nie je bezúročný, a preto uzatvára, že dovolanie žalobcu smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie nielen prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, lebo rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu), ale zároveň aj dôvodné, lebo napadnutý rozsudok v riešení predmetnej právnej otázky spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

34. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

35. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej

inštalácie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

36. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštalácie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

37. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.